

Kommunalskattelagen 25 år

Några anteckningar

Minnesrika händelser, vilka firats denna sommar, böra icke tillåtas helt överskugga kommunalskattelagens, om än i fråga om antalet år, relativt blygsamma jubileum. Kommunalskattelagen given Stockholms slott den 28 september 1928 har under sin 25-åriga tillvaro haft större betydelse för medborgarna än någon annan under detta sekel tillkommen lagstiftning. Kommunalskattelagen utgör därtill en milstolpe icke blott i den svenska beskattningsrättens historia utan även i svensk rättshistoria överhuvud.

Utan att i detalj ingå på kommunalskattelagstiftningens utveckling torde följande anteckningar vara av intresse.

Den första förelöparen till kommunalskattelagen var 1843 års K. F. om sockenstämmor i riket. Därefter följde en serie kommunallagar, vilka innehöll vissa allmänna bestämmelser om den kommunala beskattningsrätten. De materiella beskattningsreglerna återfunnos däremot i de statliga skatteförfattningarna, bevillningsförordningarna. År 1897 begärde riksdagen utredning om kommunalbeskattningens ordnande och därmed började det lagstiftningsarbete, som efter 31 år resulterade i 1928 års kommunalskattelag.

Ett första betänkande avgavs år 1900 av en kommitté, vars arbete leddes av förutvarande talmannen och bevillningsutskottsföranden fil. dr. C. Herslow. Kommitténs sekreterare

¹ Aktuella titlar inom parentes.

var vice häradshövdingen (kammarrättsrådet¹) E. v. Wolcker.

Den sistnämnda jämte landskamreren G. V. Eiserman tillkallades år 1910 för ytterligare utredning av kommunalbeskattningen och avgåvo år 1917 förslag till lag angående kommunaltaxering och skattskyldighet. Som sekreterare åt de sakkunniga tjänstgjorde jur. och fil. kand. (förutvarande statsrådet och f. d. landshövdingen) V. Lundvik.

År 1917 framlades ytterligare ett betänkande om allmänna grunder för den kommunala skattereformen. Betänkandet var utarbetat av landskamreren O. V. Landén med biträde av sekreteraren (f. d. kammarrättsrådet och t. f. presidenten) S. Norrman.

Nämnda förslag lades till grund för det av 1920 års riksdag genomförda s. k. kommunalskatteprovisoriet, vilket berörde en begränsad del av problemkomplexet.

För kommunalskattelagens tillkomst väsentliga utredningar verkställdes av 1918 års inkomstskattesakkunniga, bestående av Landén, revisionssekreteraren (regeringsrådet) H. Waller samt professorerna K. Wicksell och D. Davidsson. De sakkunniga avgåvo två betänkanden år 1923.

Den sålunda allt fastare lagda grunden till den blivande lagstiftningen fullbordades genom 1921 års kommunalskattekommittés år 1924 i två delar avgivna betänkande angående den kommunala beskattningen. Kommunal-

skattekommitténs arbete leddes av f. d. presidenten A. Pettersson och som sekreterare tjänstgjorde assessorn (bankdirektören) E. Geijer.

Dessa skilda förslag överarbetades inom finansdepartementet av 1924 års skatteberedning, bestående av lagbyråchefen (regeringsrådet) C. W. U. Kuylenstierna, Waller och Geijer. I proposition nr 102 till 1927 års riksdag framlades förslag till kommunalskattelag m. m. Propositionen var kontraserade av dåvarande finansministern E. Lyberg. Propositionen behandlades av första särskilda utskottet, vars ordförande var landshövdingen A. v. Sneidern. Förslaget vann i huvudsak icke riksdagens bifall.

För 1928 års riksdag framlades i proposition nr 213 förslag till kommunalskattelag. Även denna proposition var kontraserad av E. Lyberg. Särskilda utskottet under ordförandeskap av häradshövdingen Th. Borell avgav yttrande över propositionen. Bland utskottsledamöterna märktes bl. a. Bårg, Wigforss, Nothin, Sköld och Fast. Med vissa ändringar antog riksdagen det framlagda förslaget.

Som huvudsekreterare i kommunalskatteutskottet vid 1920, 1927 och 1928 års riksdagar tjänstgjorde Kuylenstierna.

Det är här icke möjligt att belysa de strider, som stått under kommunalskattelagens tillblivelse, och de gjorda antydningarna om det väldiga förarbetet må endast kompletteras med den upplysningen att de här nämnda förarbetena omfatta drygt 5.000 trycksidor, vartill komma åtskilliga specialutredningar, remissyttranden, motioner m. m.

Kommunalskattelagens öden fram till dags dato torde vara allmänt bekanta, varför någon redogörelse här icke behöver lämnas.

Om kommunalskattelagens framtid skall här icke sias. Antecknas må emellertid att åtskilliga kommittéer arbeta på förenklingar och omläggningar av inkomstskattelagstiftningen. Sålunda ha bl. a. 1950 års skattelagssakkunniga och företagsbeskattningskommittén sig förelagda väsentliga utredningsuppdrag.

D. H.